

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Duminică.

Prețului abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anul XIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 104.

Duminică, 31 Decembre st. v.

1878.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei nôstre, alu caroru abonamentu espira cu 31 Decembre st. v. 1878, se binevoiesca a si'lu reînoui de cu vreme, deca voiescu că diuariulu se li se tramita regulatu. Dela 1-a Ianuarie 1879 incolu diuariulu se va tramite numai aceluoru domni, cari au binevoitu a-si reînoui abonamentulu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprôpe* de loculu, unde locuiescu.

Prețului abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. și pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni de aci incolu numai 2 fl. 50 cr. in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe anu 12 fl. v. a. séu 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primescu si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redacțiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

1878.

Brasiovu, 30 Dec. v. 1878.

„... Pe fruntea anului 1877 a fostu scrisa regenerarea Orientului, reînvierea vechiei glorie romane. Ori-catu de mari si ascunse se fia planurile imperatiilor aliate, ori-care ar' fi tient'a finala a Rusiei, resbelulu russo-romano-turcescu va aduce rôdele sale binefacetorie si salvatorie. Niciodata sangele, care s'a versatu pe campile nefericitei Bulgarie nu va poté înainta caus'a despotismului, ci din acestu sange nobilu de viteji va resari libertatea independintia popôreloru Orientului. Russi'a a fostu chiamata de providintia se fia esecutorulu marilor idei de reforme si imbutatiri in Orientu si, de si sub aceste idei propagate astadi de catra puternicii dilei potu fi ascunse multe planuri egoistice si stricaciose libertatii popôreloru, ele se voru nimicnici inaintea giganticeii suflari a spiritului de progressu. Russi'a insasi va simti in curându folósele acestui resbelu, ca-ci poporul ruscescu nu se va poté multiami numai cu eluptarea libertatii pentru popôrele chrestine din Orientu, ci va cere se se impartasiésca însusi de bunatatile libertatii, introducându-se constituționalismulu si in tierile ruscesci. Ear' caderea Turciei va fi unu memento pentru tôte statele si guvernele lumii, ca numai pe multumirea popôreloru, numai pe a loru libertate se potu fundá durabilu regatele si imperatiile...“

Cu aceste cuvinte amu inchiaiatu revist'a nôstra la finea anului 1877. Atunci inca nu credeamu, ca „planurile egoistice si stricaciose libertatii popôreloru“, ce le nutrescu in ascunsu puternicii dilei, se voru dá atatu de curându pe fația, nu scieamu, ca Russi'a „pravoslavnică“ se prepara a luá Romaniiei, care i-a datu unu ajutoriu plinu de succesu in momentele, candu situatiunea ostirilor sale erá mai critica, o parte din pamentulu seu stramosiescu si ca siretulu diplomatu Ignatieff isi pachetase deja giamantanele, că se plece la Bucuresci si se céra guvernului romanu cedarea Basarabiei. Nu ne inchipuieamu atunci, ca diplomati'a ruscesca se aiba cutezanti'a neghioba de a desconsiderá la inchiaierea pacii preliminaré delá St. Stefano nu numai interesele aliatiloru sei, dér' si

pe acele ale mariloru poteri, intr'unu gradu atatu de mare, incatu se provóce resistintia si protestulu tuturoru popôreloru culte europene.

Marea imperatia nordica, vedindu-si ostirile la portile Constantinoplei, s'a creduitu atatu de aprôpe de realizarea visului secularu alu potentatiloru sei, incatu a uitata mai de totu de Europ'a, care desi in urm'a caderei lui Napoleonu III erá sdruncinata in ecuilibrulu seu si slabita astfelu in gradu insemnatu, totusiu nu a incetatu a veghiá asupra interesselor sale. Diplomati'a ruscesca si-a datu tôte silintiele possibile spre a evitá amesteculu Europei la inchieierea pacii, la regularea sôrtei popôreloru eliberate de sub jugulu turcescu, dér' nu a potutu isbuti. Multiamita atitudinei mariloru poteri apusane, Russi'a a fostu constrinsa de a supune tractatulu delá San-Stefano revisiunei si hotaririloru unui Congressu europeanu, care s'a intrunitu la Berlinu in diu'a de 13 Iuniu 1878.

Nu erau mici sperantiele, ce le punea popôrele Orientului in acestu Congressu. Tocmai impregiurarea, ca elu s'a iutrunitu in contra dorintiei espresse a guvernului ruscescu, contribuiea la intarirea acestoru sperantie. Apoi mai erá inca unu momentu incuragatoriu pentru toti cei ce erau setosi de a vedé restabilindu-se pacea pe bas'a dreptatii pentru tôte popôrele: opiniunea publica europeana. Din momentulu, candu s'a datu pe fația tendintia Rusiei de a luá indereptu delá romani Basarabi'a, tóta press'a independenta europeana, afara de cea ruscesca, a luat in caldurósa aperare caus'a Romaniiei, stigmatizandu procederea Rusiei facia de aliatii sei leali de-o ne fidelitate marsiava si de-o volnicia din cele mai brutale. Si pre candu diuariile europene scriean asia in favorulu Romaniiei, Europei 'i erá cunoscuta memorabil'a motiune din 26 Ianuarie v. 1878, ce au primit'o cu unanimitate Corpurie legiuitorie romane si care suná asiá: „Adunarea si Senatululu declara, ca sunt otarite a mantiené integritatea teritoriului si a nu admite nici o instrainare a vreunei parti órecare din teritoriulu romanu, in schimbulu vr'unei compensari teritoriale séu vreunei desdaunari“. Totodata flot'a anglesa de sub comand'a admiralelui Hornby trecuse deja prin Dardanelle in marea Marmorei si se asedia-se in fația cazaciloru delá St. Stefano. Tóta lumea civilisata erá agitata in contra volniciei ruscesci si interpelatiune dupa interpelatiune se facea in parlamentele diferiteloru state. Pe lênga celelalte se discutá si se ventilá in tôte partile in modu insemnatu si cestiunea Basarabiei. Chiaru primulu ministru alu Angliei, lordulu Beaconsfield, a declarat in parlamentu, ca acést'a cestiune este de unu interessu europeanu. Astfelu se pare, ca statele europene voru luá Romani'a in scutu si ca nu voru lasá, că se 'i se faca o nedreptate atatu de mare.

Popôrele, cari nu vediusera de multu spectacululu unui congressu alu mariloru poteri, sperau unu momentu in dreptatea si intielepciunea acestui areopagu si asteptau ca va resolvi cestiunea orientala intr'unu modu ecuitabilu si multiamitoriu. Dér' iute au trebuitu se se convinga despre aceea, ca pasiunile omenesci nu potu lipsi nici din mediulocu unui asemenea inaltu areopagu si ca egoismulu stateloru si alu natiuniloru este multu mai mare decatu alu ómeniloru siaguratici. Apoi cumu erá se se restabilésca ecuilibrulu sdruncinatu alu Europei in timpu de trei luni, cate au trecut delá pacea delá St. Stefano pëna la intrunirea Congressului? Adevratu, ca la Berlinu se adunasera la unu locu reprezentantii Angliei, Franciei, Germaniei, Austro-Ungariei, Italiei, Rusiei si a-i Turcei, dér' unde erá acelu statu, care se traga in partea s'a pe celelalte state apusene si se contrapna fortiei ruscesci forti'a unei coalitiuni europene? — Germani'a? Inse samsariulu de omenia principele Bismarck numai de aceea a luat asu-

pra-si sarcin'a de mediulocitoriu cá se scóta pe amicii sei delá Petersburgu din incurcatur'a, in eare 'i bagase, dupa espresiunea propria a cancelariului germanu, „neghiobi'a“ diplomatiloru russi. — Angli'a? Dela acést'a se asteptá mai multu unu esemenea pasu, guvernulu anglesu si incápuse a observá ó atitudine fôrte belicósa in contra Rusiei, dér' devenise deja o frasa stereotipa in publicistica, ca Angli'a numai in aliantia cu Austro-Ungari'a póte se combata cu succesu pe Russi'a. Guvernulu anglesu a si amblatu dupa aliantia Austro-Ungariei, acést'a inse se aflá de astadata in taber'a poteriloru nordice si tôte incercariile diplomatiei anglese de a desbiná cele trei imperatii, dise aliate, au fostu zadarnice. Comitelui Andrassy nici prin gandu nu-i trecea de a se stricá cu principele Bismarck, „uniculu si sincerulu seu amicu“, si Bismarck erá unu mediulocitoriu prea de omenia, decatu cá se nu impedece ori-ce actiune inimica Rusiei. Angliei inse nici nu ia fostu asia de seriosu cu formarea unei coalitiuni in contra Rusiei, ea a demonstratu, cu naile sale cuirassate pëna si-a ajunsu scopulu, inchieindu o conventiune cu Russi'a si facendu mai intr'unu timpu, cá Turci'a sei cedeze insul'a Cipru. Care potere erá se ié prin urmare initiativ'a unei coalitiuni in contra Rusiei? Itali'a nu erá destulu de tare pentru acést'a si Franci'a nu cutezá a esi inca din reserv'a, ce i-au impus'o anii 1870—71. Dincontra delegatulu ei, ministrulu republicanu Waddington s'a simtitu lingusitu, vedindu-se admisu la més'a verde a reprezentantiloru imperatiiloru si a regatelor europene. Francesii nu fara mahnire au privitu la rolulu celu tristu, ce l'a jocatu reprezentantele loru la Congressulu delá Berlinu si aducându-si aminte, ca Franci'a a fostu odata protectórea cea mai puternica a poporului romanu delá Dunare, isi esprimeau parerea de reu, ca nu potu tramite fratiloru latini din vechi'a Dacia, decatu tributulu simpathieloru si urariloru loru celoru mai ferbinti!

Astfelu Europ'a nepotendu contrapune forti'a s'a fortiei ruscesci, Congressulu nu a potutu se faca dreptate nici Romaniiei. Hotarirele lui nu au fostu espresiunea vointiei adeverate a Europei, ci ele ni se presenta cá unu resultatu alu unoru compromisse dintre poterile cele mai multu interessate. De aceea reprezentantii Romaniiei, carora li s'a incredintiatu missiunea de a aperi drepturile si interesele natiunei inaintea Congressului europeanu, ministrii Bratiavu si Michailu Cogalniceanu, au trebuitu se se convinga curându dupa ce au sositu la Berlinu, ca — Basarabi'a era perduta. Toti au admiratu intielepciunea si patriotismulu cu care au pledatu acesti doi barbati de statu pentru dreptatea causei romane, toti le dau dreptulu, nici unulu inse „nu le potea“ ajutá. In primele dile ale lunei lui Iuliu Congressulu a decisu „in numele atotopoterniculu Dumnedieu,“ cá Basarabi'a se fia a Russului. Russi'a si-a calcatu cuventulu, ce l'a datu aliatului seu in conventiunea delá Aprile 1877 si Europ'a a consemtitu la unu actu de spoliatiune din cele mai crude, ce ni le arata istori'a. „Desmembrárea Romaniiei va fi o pata in istori'a Rusiei, ea nu va face onóre poteriloru“, esclamá atunci diuariulu francesu „Temps“, plangându-se asupra moliciunii Europei.

Perderea Basarabiei a produsu, precumu nici nu se potea altfelu, cea mai adëncă intristare lá toti romanii. A trebuitu se se convinga fiecare romanu despre intentiunea ostila a Rusiei fația de Romani'a. Cuprinsi de dorere romanii catu-va timpu nici nu voieau se auda de celelalte stipulatiuni ale Congressului mai favorabile loru. Inca palosulu romanescu erá udatu de sangele, ce a cursu in luptele glorióse din giurulu Vidinului, eroii delá Plevn'a, Griviti'a, Smardanu abia se re-intórsera in tier'a loru si erau concentrati in Ro-

... fi saritu ei in
 aperarea patrimoniului stramosilor, ce era amenin-
 tiatu de lacomi'a Russului! De votulu Congres-
 sului si lips'a unui protectoru puternicu a silitu
 pe romani se se supuna durei necesitati.
 In faci'a unei situatiuni cu totul noi, Corpurile
 legiuitorie romane au autorisatu in primele zile ale
 lui Octobre guvernulu a se conforma tractatului dela
 Berlinu. In tota tacerea s'a efectuitu cedarea
 silita a Basarabiei retragendu-se de acolo autori-
 tatile romane si in 14 (26) Novembre 1878 ar-
 mat'a romana a trecut Dunarea, spre a ocupa
 noua provincia data Romaniei de catre Congressu,
 Dobrogea.

Totu Congressulu dela Berlinu a aflatu de bine
 a da imputernicire Austro-Ungariei, se ocupe Bos-
 ni'a si Herzegovin'a. Acesta a fostu pretiulu,
 pentru care a inchieiatu reprezentantele austro-
 ungaru unu compromisu cu Russi'a la Congressu,
 consimtiendu si la rapirea Basarabiei. In 29 Iunie
 1878 a fostu plantatu stindartulu imperatescu
 prim'a ora pe pamentulu Bosniei. Ostirile austro-
 ungare intrandu in numeru prea micu in Bosni'a
 si Herzegovin'a, au intimpinatu de catre popora-
 tiunea mohamedana si crestina de acolo o resis-
 tintia din cele mai formidabile. Multi bravi au
 trebuit se cada, multu sange a trebuit se curga
 pana s'a restabilitu erasi pacea si ordinea
 in acele tieri. Acesta impregiurare precumu si
 ocupatiunea in sine si scopurile ei finale au pro-
 dusu o fierbere mare mai cu sema intre maghiari
 si nemti, cari isi vedu pericolitate interesele lor
 de suprematia. Politic'a de ocupatiune cu tote
 acestea, dupa dorinti'a ministrului, care a pus'o in
 lucrare, era indreptata nu in contra natiunilor
 domnitorie, ci in contra slavismului. Planulu
 acest'a a fostu inse paralisatu in mare mesura prin
 pedecile ce s'au contrapusu ocupatiunii dela in-
 ceputu din partea Turciei si mai vertosu prin opo-
 sitione ce a intimpinatu si intimpina guvernulu
 in interiorulu monarchiei. Si aci s'a implinitu
 dical'a romanesc'a ca „nui pentru acel'a pentru
 care se pregatesce ci pentru acel'a care nimeresce“.

Russi'a a pregatitu slabirea si total'a aservire
 a Romaniei si eta, ca Romania, cu tote ca i s'a
 rapitu Basarabi'a se inalta cu noua fortia ca unu
 fenice din cenusia. Ea se bucura astadi mai multu
 ca vredata de simpatie Europei si legaturile,
 ce-o lega cu poporele latine ale Occidentulu de-
 vinu totu mai strinse. Victori'a poesiei romane la
 serbatorile latine dela Montpellier reportata intr'un
 momentu, candu tier'a era mai ingrigeata de vii-
 toriulu ei, inca a fostu unu semnu alu prevedin-
 tiei, unu protestu in contra tendintiloru de cutro-
 pire ale cazaciloru.

Guvernulu dualisticu alu Austro-Ungariei a
 voitu se puna prin ocuparea Bosniei si Herzego-
 vinei noue catusie desvoltarei libere a poporatiuni-
 loru slave si eata, ca tocmai acea politica, care era
 indreptata la inceputu in contra slaviloru, acuma
 arata efecte mai multu in favorulu causei lor
 Celu mai mare meritu alu politicei de ocupatiune
 inse este ca a pusu in miscare marea cestiune a
 egalei indreptatiri intre poporele monarchiei.

Asiadér resbelulu russo-romano-turcescu din
 1877 si 1878, ori-catu de mari ar' fi tendintele
 indreptate in contra libertatii poporeloru, nu va
 inainta nicidecumu caus'a despotismului. Acest'a o
 sustienemu si acuma, dupa unu anu, in care amu
 facutu esperientele cele mai triste. In sfersitu va
 trebui se invinga caus'a cea drapta a poporeloru
 celoru apasate si neindreptate. Mai iute, decatu
 amu fi crediutu, a inceputu se strige si poporulu
 russescu dupa mai mare libertate. Militarismulu
 germanu si despotismulu russescu a produsu re-
 actiunea socialismului si a nihilismului in cele doue
 state, care pote se aiba nesce urmari forte grave
 pentru unu timpu mai indelungatu, der' care in cele
 din urma totusiu va inainta, desi indirectu, caus'a
 libertatii. Este erasi unu semnu alu timpului, ca
 Franca se intaresce din ce in ce mai multu in
 institutiunile sale republicane. —

Anulu 1878 a fostu inse cu deosebire pentru
 noi romani de mare invetiatura. In anulu acest'a
 amu trebuit se ne convingemu, ca incungiurati
 totu de elemente contrarie cumu suntemu, numai
 pe fortele nostre proprie potemu se basamu vii-
 toriulu nostru.

In specialu noi Romanii din Transilvani'a si
 Ungari'a avemn cauza de a fi catu se pote de
 ingrijiati pentru viitoriulu nostru. Anulu ce trece
 ne-a adusu mari desamagiri si noue. Amu vedutu
 betrani cu perulu inalbitu plangendu desastrele,
 ce le-a suferitu poporulu nostru in luptele electo-

rale din anulu acest'a. Lips'a de disciplina in po-
 pornu nostru si de solidaritate intre luptatorii
 pentru egal'a nostra indreptatire s'a simtitu amaru
 de catre toti aceia, carora le zace la anima vii-
 toriulu natiunei nostre din aceste tieri si multi se
 intrebau cu ingrigire, ca unde are se ne duca
 acest'a?

Un'a inse ne incuragieza si ne face se spe-
 ramu in viitoru: simtiulu nestricatu nationalu alu
 poporulu nostru, ce s'a manifestatu din nou la
 audiulu faptelor gloriose ale fratiloru nostri
 de peste Carpati si convictiunea, ce a cuprinsu pe
 toti omenii cugetatori, ca asia numai merge, ca deca
 este se ne eluptamu drepturile nostre cu onore,
 trebuie se ne concentramu tote poterile si
 si se le punemu numai in servitiulu causei nostre
 generale nationale. calcandu totdeauna peste inte-
 ressele private, candu vinu in conflictu cu inte-
 ressele nationali. Se speramu der' ca anulu ce
 vine va fi pentru noi toti mai imbucuratori si
 mai bogatu de fapte nobile nationale!

O visita iui Kossuth.

Reproducemu mai la vale unu pasagiu dintr'o
 convorbire, ce a avut'o corespondentulu diuariului
 „La Voce d'Italia“ cu betranulu agitatoru din
 Collegno al Baracone, carecteristica pentru acest'a.
 Kossuth este singurulu unguru, care n'a voitu si
 nu voiesce se se impace cu starea lucrurilor de
 facia. Elu a remasu nestramutatu in ideele sale de
 mai inainte. Kossuth vede si acuma totu reulu in
 impregiurarea, ca Ungari'a nu este absolutu in-
 dependentu, de aceea nu se intorce in patria, unde
 i-ar sta liberu se vina, deca ar' implini condi-
 tiunea de a jurá credintia regelui. Der' densulu
 nu voiesce se se impace nicidecumu cu dinasti'a,
 si a remasu celu mai mare inamicu alu „casato-
 riei“ cu Austri'a, ce o recomandá Szechényi cu
 atata caldura maghiariloru. Kossuth si acuma mai
 fantaséza de-o federatiune a poporeloru orientale
 cu maghiarii in frunte, der', candu vorbesce de
 romani, se gandesc numai la cei din Romania
 libera, pe romanii de dincóce ii subsumeza elemen-
 tului maghiaru sub numirea colectiva de Transil-
 vaneni. Kossuth a remasu totu celu ce era, esi-
 liulu seu numai catu a contribuitu a-lu face si
 mai iritabilu si mai melancolicu de ce era. In
 cuvintele sale de mai josu, ce le-a adressatu diu-
 ariului italianu, se oglindeza totu trecutul betra-
 nului dictatoru seu „generalu“, cumu ilu numescu
 italianii. Eata ce ne relateza corespondentulu
 diuariului numitu intre altele:

„— I adresai intrebari asupra compromissului
 austro-ungaru si asupra viitoriului Ungariei. —
 Nasu voi se-ti transmitele mele presagie
 — 'mi respuse Kossuth. — Iti face atat'a reu
 de a audi pe unu betranu, augurandu reulu! In
 compromissu se dice, ca noi avemn autonomia.
 Nu e adeveratu. Suntemu totu servitorii Austriei.
 Nu e libertate ceea ce avemn, fiindu ca nu pote
 fi libertate acolo, unde nu e independintia abso-
 luta. . . Astfelu, ce libertate avemn noi, deca nu
 ni se concede nici macaru o banca nationala? . . .
 Care e independintia nostra, candu, desi tota na-
 tiunea ungara e contraria ocupatiunii Bosniei si
 Herzegovinei, ocupatiunea se decretéza, se face si
 se platesce de catre unguri, contra' voturiloru lor
 chiaru? . . . Si apoi, acesta ocupatiune, care
 fu calificata „infama“ de tota lumea civilisata, este
 actulu celu mai impoliticu ce potea comite Austri'a.
 Dupa mine, e ruin'a Ungariei. Ocupatiunea prin-
 cipatoru netediesce calea: Russii vor' fi stapanii
 Ungariei. — A! . . . Credi ast'a generale? —
 Sunt din nefericire prea convinsu. Austri'a e o
 potere condamnata se se inbutatiésca. Vomu fi
 terti in caderea ei si vomu ajunge preda Russiei
 . . . Numai independintia absoluta ne pote scapa
 de ruina. . . Compromissulu e o fictiune, care nu
 pote dura, care nu pote subsiste. Unu rege alu
 Austriei . . . care trebuie se fia si Germanu, si
 Boemu, si Romanu, si Slavu, si Croatu . . . care
 trebuie se aiba o suta de anime pentru a iubi pe
 toti populi sei, o suta de capete pentru a-i gu-
 verná! . . . Nu, imperatoarele Austriei nu va pote
 fi si unu bunu rege alu Ungariei si patri'a mea
 nu va fi ferice si nu va prospera decatu cu inde-
 pendintia absoluta.

„Facui ore-cari obiectiuni asupra importantiei
 Ungariei si asupra postului, ce ar' ave dens'a in
 adunarea europeana, candu ar' fi isolata. — Impor-
 tanti'a ei ar' fi forte mare, imi respuse elu. —
 Cumu? . . . Maghiarii singuri? — N'amu fi sin-
 guri. In totu-de-una amu sustienutu constitinirea
 unei mari federatiuni; Ungari'a s'ar' afla in capulu

unui regnu federalu vastu, care ar' cuprinde pe
 Maghiari, pe Polaci, pe Transilvaneni, pe Romani
 si pe toti populi Balcaniloru. Astfelu amu ave
 intindere, unire, fortia: pamenturi imense si por-
 turi la mare. — Cu alte cuvinte, unu regnu fa-
 cutu din bucatile Austriei si ale Turciei? — Toc-
 mai. Acest'a ar' fi o pedeca la fatal'a iruptiune a
 colossului dela Nordu.

„Admirai, der' nu impartasi sperantiele marelui
 dictatore. Elu vorbi multu despre Russi'a si des-
 pre Orientu, si-mi pare reu, ca nu potu reproduce
 totulu. Kossuth urasce naturalmente pe Russi si iu-
 besce pe Turci, ca toti Maghiarii si ca toti cei,
 cari cunosc pe cei doui populi ca vecini. Densulu
 'mi dise: — Candu captivu alu diplomatiei euro-
 pene me transportara in Asi'a-Minora, avusei oca-
 siunea, de a studea catu e de nobile, de mare si de
 generosu caracterulu turcului, adeveratului
 Osmanlau . . . E siguru, ca civilizatiunea lor nu
 se asemena in totulu cu a nostra; nici ca se pote
 spera acest'a. . . Ori-care populu trebuie se aspire
 la o civilizatiune absoluta, nu relativa; nationala
 nu universalu. . . Civilizatiunea fiecarui populu
 trebuie se fia dupa timpu, ca si productiunile so-
 lului, ca si industriale si doctrinele fiecarei tieri. . .
 Ecuالاتi lumea intréga, nivelati toti populi si
 veti ucide civilizatiunea, fiindu-ca veti fi distrusu
 comerciulu, care e primulu factoru alu civilizatiu-
 nii moderne. . . .“

O voce russesca.

„Pester Lloyd“ si dupa elu celalalte diuarie
 au reprodu su unu articulu dintr'unu diariu rus-
 sescu cu numele „St. Petersburgskija
 Viedomosti“, care articulu se ocupa multu si
 cu romanii din Transilvani'a si Ungari'a si ape-
 léza la Romania si la toti romanii, ca se se ala-
 ture la Russi'a. Eata cumu se pronuntia acelu
 diariu:

„Romanii nu facu bine, deca pentru retrocesiunea
 Basarabiei porta mania asupra russiloru, cu cari au sim-
 patisatu pe timpulu eliberarii poporeloru balcanice. Acest'a
 schimbare de simtieminte este de a se multiami influentia
 lor dela Vien'a si dela Parisu. Deca se mai indoiescu ro-
 manii despre aceea, ca de unde au se astepte ajutoriu, pentru
 ca se-si implinesca misiunea lor nationala, atunci se traga
 numai o paralela, intre starea actuala a Moldovei si intre
 starea Transilvaniei, unde cei 1.200.000 de ro-
 mani, cari formeza majoritatea poporatiunii, nu se bucura
 nici de a dieca parte din acele favoruri, de cari se impar-
 tasiescu ungnrii si sasii. In tote ramurile administratiunii
 domnesce limb'a ungrésca, desi ungnrii nu facu nici a
 patr'a parte din pporatiune. Romanii inse, cari locuiescu
 in Ungari'a, sunt terorizati multu mai reu, decatu cei din
 Transilvani'a. Nisuinti'a politiciloru din Bucuresci ar' tre-
 bui se fia, ca acesta stare de lucruri se se schimbe. Regimon-
 tele austro-unguresci, seu mai bine disu, cele germano-
 ungruresci amenintia cu baionetele lor Orientulu slavonescu,
 de cate ori p'acolo resuna strigarea dupa eliberare. Russii
 ar' primi cu cea mai viua participare si simpatia nisuinte-
 tiele Romaniei de a elibera pe romanii din Transilvani'a si
 din Ungari'a. Romanii se nu-si uite, ca ei nu sunt stranepotii
 lui Atila si ai lui Arpad, ci ei sunt vlastari din legionarii
 romani din zilele lui Traianu, ca natiunea romana, care
 numera 8 milioane, este destulu de tare de a rumpe jugulu
 de feru alu maghiariloru, cari sunt numai 4 milioane, alu
 acestei natiuni slabe, care ocupa teritoriulu Daciei, der'
 n'are nici trecutu, nici viitoru. Discordiele, pe cari le
 nutrescu inimicii comuni intre romani si russi, trebuie se
 inceteze odata. Slavii, romanii si grecii, cari traiescu in
 Orientu, trebuie se simtia dusmani'a Catholiciloru si a Pro-
 testantiloru si se cerce cu poteri unite, ca se scape din
 aceste pericole.“

Noi amu sfatui pe diuariulu russescu, care se
 interesséza atatu de multu de sörtea nostra, a
 romaniloru din Ungari'a si din Transilvani'a, ca
 se se apuce si se studieze mai antaiu cu deame-
 runtulu sörtea romaniloru din Russi'a, cari, cre-
 demu, sunt satui pana dupa urechi de dragostea
 russesca.

Bilantiulu tesaurului statului ungrurescu

pe timpulu dela 1868 pana la 1877.

In legatura cu bilantiulu pentru anulu 1877,
 propusu mai deunadi in dieta, arunca diuariulu
 „P. Lloyd“ o reprivire asupra bilantiuriloru de pe
 o perioda de 10 ani si constatéza urmatoarele re-
 sultate in privinti'a impozitelor directe si indi-
 recte. Dupa tabel'a comparativa, ce o face diuariulu
 pestanu, au resultatu in anii:

1868	contrib. dir.	59 mil.	contrib. indir.	12 mil.
1869	„	56 „	„	13 „
1870	„	62 „	„	13 „

promulgara ei. Eata ad o cor. uctó bibe
 cuventate ale legii mentionate. Recursul
 dóne luni dela 21 Octobre pona la 21 Decem
 1878 s'au opritu: in Germania 144 de reunio
 44 diuarie si 157 foi ne riodice. Ren ni s
 opritu: in Prussi'a 61, in Bavari'a 4, in Sacsoni
 50, in Württemberg'a 5, in Hess'a 31, in Baden
 14, Waimari'a 1, Pransi'a 2, Got'a 2, Mpel
 burgu 1, Hamburg 2, in Bremen 1,
 diuarie: in Prussi'a 1, in Brunsvicu 2,
 2, in Brunsvicu 3, in Gota 1, in Reuss 1,
 in Reuss 1, Hamburg 2; S. ari: Pransi'a 1,
 Bavari'a 9, Sacsoni'a 17, Bruvicu 1, Got'a
 1, Reuss 2, Hamburg 1.

(Orasiulu Londonu) spuna
 o foia engleza — are o suprasa de 700
 o fória engleza. Elu conuene de
 locuitori nascuti la tíera, decatu comitat
 si Gloncaster la olalta (37 perente de locu
 torii Londonului nu sunt nascuti chiau in Lon
 donu). La fiacare patru minute se nasce si la fi
 care siese minute móre unulu. Orasiulu se in
 multiesce pe fiacare di cu 205 persone, pe an
 cu 75,000. Stradele au lungimea de 7000 miluri
 engleze; in fiacare anu se infintieza din nou 28
 miluri engleze si 9000 case noue. In portulu dela
 Londonu se afla in fiacare di cate 1000 de cora
 bii si 9000 de marinari. Pe anu se arasteza cate
 73,000 persone. Straini in Londonu se afla ma
 multi de 100,000. Londonu are mai multi o
 licii decatu Rom'a, mai multi evrei decatu Pale
 stin'a, mai multi Irlandesi decatu Belfast, mai
 multi Scotieni decatu Abdrdeen si mai multi Celti
 decatu Cardiff.

(Fotografii cu oglind'a.) Unu ger
 manu, cu numele carolu Steinbach, facú in Lim'a,
 Americ'a meridionala, o inventiune fórté interesanta.
 Dupa studii serióse si dupa mai multe experimete,
 ce le-a facutu in timpu de mai multi ani, i-a suc
 cesu de a prepará o compositiune chemica, prin
 care se ficséza chipulu care s'arata in oglinda si
 se póte pune in comerciu cá o fotografia. Cu
 acést'a compositiune se unge faci'a ogliindii (adeca
 a sticlei); si dosulu ogliindii se unge cu oleiu.
 Oglind'a preparata astfelu se tiene inaintea per
 sónei care voiesce se se fotograteze; cá printr'unu
 farmecu evaporéza compositiunea, cu care a fostu
 unsa ogliind'a si chipulu persónei se intiparesce pe
 faci'a luminósa, in colorile sale naturale si cu ochi
 vioi. Chipulu astfelu ficsatu se baga intr'o baie
 si se espune o jumata de óra la sóre pentru cá
 se se póta dá gat'a. Eata metod'a cea mai usióra
 si mai simpla de a fotografá ómenii. Spiritulu
 umanu meru fura naturei cate unu secretu si prin
 aceea si-o supune.

(Unu hotelieru pacalitu.) In unu otelu din
 Vien'a sosise unu calatoriu germanu, carele luase in chiria
 o odaitia. De atunci trecura vr'o trei septemani, fora cá
 strainulu se fia esitu din odai'a lui, cu tóte, ca nu erá
 bolnavu. Acést'a ingrijise multu pe otelierulu asiá, incatu
 s'a decisu se intre in odaiea calatoriului si se lu intrebe,
 care e caus'a, ca de atai'a timpu nu si parasesce odaiea,
 nici macaru pentru a esi puçinu la preambulare. — Germa
 nulu facú o faci'a misteriósá si cerú otelierului parol'a de
 onóre, ca nu va impartasi la altii secretulu, ce i-lu va in
 credintiá. Otelierulu dadu cuventulu. Strainulu scóte atunci
 din buzunariu o bancnota de 100 florini si declara, ca se
 ocupa cu falsificarea de bani de harthia. Eata, dise elu,
 acést'a bancnota e facuta de mine si cu tóte aceste chiaru
 casieri'a statului ti-a schimba'o, fora se o recunósca, ca e
 falsa. Otelierulu, curiosu fiindu, luá bancnot'a si se duse
 la casieri'a statului. Mare i-a fostu surprinderea, candu la
 intrebarea lui intr'adinsa i se respunse, ca bancnot'a cea
 de 100 florini e de totu adevrata si nefalsificata. La re
 intórcere otelierulu povestise strainului, ca a schimbatu
 bancnot'a fora nici o greutate, ba ca la casieri'a statului i
 se afirma chiaru, ca acei florini sunt adevrati. — Otelie
 rulu nu gasi destule cuvinte spre a-si descrie mirarea si
 luá pe voiajorulu seu dreptu unu mare artistu. „Vedi dér',
 dise strainulu, ca nu te-am insielatu si ca art'a mea este
 astfelu, cumu ti-am spus'o. Déca vrei, fa cu mine tova
 rosia si vei vedé, ce castigu enormu vei avé. Numai catu
 in locu de a perde multu timpu cu falsificarea unei banc
 note de 100 florini, mai bine ar' fi se facemu un'a séu mai
 multe de cate 1000 florini.“ Otelierulu se invol imediatu si
 se grabi a-si imprumutá dela unu banchieru o bancnota de
 1000 florini, spre a o dá strainulni seu cá modelu, dupa
 care se faca altele false. Otelierulu predá bancnot'a cea de
 1000 florini musteriului seu, carele ii fagadui, ca pona a
 dou'a di va gati cateva false. Otelierulu plinu de bucuria
 se retrage din odai'a pasagierului si-si incarca capulu cu o
 multime de planuri si paraplanuri despre bogati'a cea mare,
 ce va face prin ajutoriulu si in tovarasia cu strainulu seu.
 Pasagierulu seu inse se incuá in odai'a s'a pona náptea,
 candu folosindu-se de intunereculu ce erá prin coridorile

otelului, fugise de acolo. A dou'a di otelierulu voindu a
 visitá pe pasagierulu seu, dela care sperá a primí deja vr'o
 cateva bancnote de 1000 florini, nu erá puçinu inspaimen
 tátu, ca gasi odai'a desiarta, ér' iubitulu seu tovarasiu sbu
 ratu: Bietulu otelieru, intielegendu, ca pasagierulu i-a datu
 intr'adinsu o bancnota adevrata de 100 fl. sub cuventu ca
 e falsa, spre a lu trage pe sfóra, otelierulu a datu politiei
 mediatu de scire despre insielatori'a intemplata. Politi'a
 tmaresece pe acelu pasagieru sub inculpatea de escrocu, ér'
 iudicatiu sub inculpatea de escrocu, ca
 iea a falsificati. — Cate ar trebui se fia rezultatulu
 abastei procesu? „Carier. Bal.“

(Din Americ'a) Dinarulu „Journal de
 Genève“ din statele unite Americane ne spune, ca
 acuma sunt la ordinea zilei in celelalte cele mari
 industriale si comerciale nordu Americane doue in
 terie interesante. Cea d'antai'a este
 istmului de Panama. Acést'a cestiune s'a
 discutata in New-Jork decatu Ingineri si s'a
 facutu si unu programariu de 500 de milióne de
 franci pentru esutarea lucrariloru necesarie. A
 doua intreprinere este facerea unei espositiuni
 universale pe anulu 1889 la New-Jork si
 camer'a comerciale de acolo a instituitu unu comi
 tetu, ca se studieze acestu proiectu.

Bibliografia.

(Istori'a Romaniloru sub Michaiu Voda
 Vitézulu) urmata de scrieri diverse de Nicolae
 Balcescu, publicata dupa decisiunea societatii Aca
 demice Romane si insoçite cu-o precuventare si note de A.
 J. Odobescu. Bucuresci, Tipografi'a Societatii Academice
 1878. Pretiulu unui esemplariu 4 lei noui.

(Apologie.) Discussiuni filologice si istorice ma
 ghiare privitorie la Romani, invederite si rectificate de Dr.
 Gregoriu Silasi, prof. de limb'a si literat. romana la
 r. universitate din Clusiu Cartea prima: Paulu Hunfalvy
 despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Pretiulu 30 cr.
 v. a. Editiunea „Amicului Familiei“ Clusiu Imprimeri'a
 lui Ioane Stein 1879.

(Istori'a Ungariei pentru scólele po
 porali.) Aprobata de comisiunea scolastica Archi-die
 cesana. Pretiulu unui esemplariu legatu 20 cr. v. a. Blasiu
 1878. Tipografi'a seminariului gr. c.

(Motii si Curcanii) — séu rescól'a de sub
 Horia 1784 si luarea Rahovei de catra ostirile romanesci in
 Novembre 1877. — Doue conferintie tenute la Atheneulu
 din Bucuresci. Librari-Editori Socecu & Comp. 1878.
 Pretiulu 2 lei noui.

(Chemi'a anorganica) lucrata pe bas'a teori
 loru mai nóue si intocmita pentru scólele medie
 de Julianu Filipescu professoru la scólele cent
 rale rom. gr. ort. din Brasiovu. Editiunea prima cu figuri
 in textu. Pretiulu 1 fl. 20 cr. Brasiovu 1879 Editor'a
 librariiei H. Zeidner.

(Metodulu computului in scól'a po
 porala) manualu pentru invetiatori si preparandi de V. Gr.
 Borgovanu, professoru preparandialu. Pretiulu 35 cr.
 Gherl'a. Tipografi'a diecesana 1878.

(Religiunea crestina) cuprindiendu invetiaturi
 despre credinti'a si faptele bune crestinesci pentru scólele
 elementare de ambe secse de Joanu Popea professoru
 gr. or. Pretiulu 20 cr. Brasiovu 1878.

(Crestinulu greco-catolicu deprinsu
 in legea s'a) manualu catecheticu si istoricu pentru
 luminatoriiu poporulu cu privire speciala la istori'a desbinarii
 grecesci, prelucratu dupa auctori aprobati de Dr. Augus
 tinu Lauranu, Camerariu Papalu on. Professoru si
 Catechetu la r. institutu Preparandialu diecesanu gr. cat. de
 Oradea-Mare. Pretiulu unui esemplariu brosiuratu 1 fl. 20 cr.
 La diece esemplarie unulu gratis.

(Doctrina fericirei,) ilustrata prin sentintie
 filosofice, culese din scrierile celor mai celebri filosofi
 antici si moderni, c'unu adausu. Colectiuni de 600 sentintie
 filosofice de Mihailu Velceanu, editoriulu lui Numa
 Pompiliu s. a. Pretiulu 60 cr. Sibiu, tipografi'a eredei de
 Closius.

(Cuventari funebrale si Iertatiuni,) din
 auctori renumiti si din scriptele repausatului Georgiu
 Molnaru, fostu parochu-protopopu in Turtiu, prelucrate de
 Titu Budu, conc. episc. etc. Tomu I. Pr. 1 fl. 50 cr.
 Gherl'a, tipogr. diecesana 1878.

(Vederi asupra Romaniei) de Gr. Mali
 nescu. Prima fascicula: Renascerea 1878. Iassi, tipog
 rafi'a Th. Balassanu.

(Caderea Plevneisuliberarea Crestina
 tati.) Poema in VI cantari. Editiunea a dou'a cu tradu
 cere francesa de G. Al. Zamphirolu. Cantulu I si II
 cu cate 1 leu. 1878, Bucuresci, librari'a fratii Ionitiu
 si Comp.

(La Plevn'a!) Drama in 1 actu (in versuri). Steu'a
 Romaniei. — Crucea Rosia de G. Sionu, membru societatii
 academice romane. Pretiu 2 lei. 1878. Bucuresci, tipogr.
 Socecu, Sander & Teclu.

(Dorobantiulu,) poesia de
 dedicatiune M. S. Carolu I si armatei sale. Pretiu 1 francu
 Iassi, 1878, tipografi'a Th. Balassanu.

(Studii constitutionale) de G. G. Meitani
 Pretiulu unui esemplariu 10 lei. Bucuresci, Nou'a tipografi'a
 a laboratoriloru romani, 1878.

(„Soll“ si „Haben“, Cestiunea Ovreilor
 iu Romani'a) studiu socialu de Ioan Slavici. Unu
 leu cincidieci bani. Bucuresci 1878.

(Amoru si dincolo de momentu) novela de
 Ponson du Terrail traducere de N. f. Negrutiu. Si
 biu 1878.

(Colecta de Recepte) pentru aconomi industria
 si comercianti de Grigor F. Niculescu. Pretiulu 50 cr
 Sibiu 1878.

(Calendarulu sateanului Romanu) pe
 anulu ordinariu 1879 urmatu de cartea I din „bibliotec'
 sateanului romanu.“ Redactoru-Editoru N. F. Negrutiu.
 Sibiu 1879.

(Calendarulu Resboiului) pe anulu 1879
 cu multe ilustratiuni. Bucuresci, tipografi'a Thiel & Weiss
 Palatulu „Dacia“.

ANUNCIU.

Se cere un'a mosia asediata in comi
 tatulu Clusului, mai spre munte, cuprin
 diendu cam urmatórele realitati :

500 jugere aratoriu, 300 jugere fénatiu
 si vre-o 200 jugere padure. Ar' fi de
 preferitu se aiba si cladiri bune, anume
 casa, grajdu si siura incapatóre.

Doritorii de arinde au a se adressá la cas'a
 de comissionu „VANDERER“, Pest'a, Land
 strasse Nr. 53, unde voru capeta lamu
 rirea cuviinciósa. 2—3

Nro. 3072/pres. 1878. 2—3

Concursu.

Postulu de notariu cercuale din Tohanulu vechiu
 in carele suntu confederate comunele Tohanulu
 vechin, Tohanulu nou si Olbacu, a devénitu vacantu
 Spre ocuparea acestui entru care e siste
 misatu unu salariu ai 400 fl. si cuartiri
 gratis in comun'a Tol hiu, se escrie pri
 acést'a concursu pona nuariu 1879.

Doritorii de a stu postu isi vor
 tramite in terminulu aratatu subscrisului ofici
 cererile loru instruite iu intielesulu §§-loru 74
 75 art. de lege XVIII 1871.

Intre concurenti se voru preferi acei'a car
 voru documentá, ca cunoscu bine tóte trei lim
 bele patriei.

Cererile sosite mai tardiu, nu se voru pot
 luá in considerare.

B r a n u, in 27 Decembre 1878.

Pretur'a Br...

Pretiurile piatie:

din 29 Decembre st. v. 1878.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hect
Granu	fruntea . . .	6.40	Mazerea . . .
	midiolocu . . .	5.80	Lintea . . .
Mestecatu	de diosu . . .	5.—	Fasolea . . .
		4.50	Cartofi . . .
Secara	fromósa . . .	4.10	Sementia de inu . . .
	de midiolocu . . .	3.80	„ de cânepa . . .
Ordiulu	frumosu . . .	4.20	1 Chilo. fl. c.
	de midiolocu . . .	3.80	Carne de vita . . .
Ovesulu	frumosu . . .	2.20	„ de rimatoriu . . .
	de midiolocu . . .	2.10	„ de berbece . . .
Porumbulu . . .	3.80	100 Chile. fl. c.	
Meiu . . .	5.30	Seu de vita prospetu . . .	
Hrisca . . .	—.—	„ „ „ topitu . . .	

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 29 Decembre st. v. 1878.

5 ^o / _o Rent'a charthia	Oblig. rurali ung
(Metalliques) . . .	„ „ Banat
5 ^o / _o Rent'a-argintu (im prumutu nationalu). . .	„ „ transi
63.30	„ „ croate
Losurile din 1860 . . .	Argintulu in mar
116.75	Galbini imperat
Actiunile banciei nation. 789.—	Napoleon'd'ori
„ instit. de creditu 225.—	„
Londr'a, 3 luni. . .	„
116.65	„

Cu numerulu acest'a
 si semestrulu alu II-lea. Rrgamu a grabi
 reinoirea prenumeratiunei.

La nmerulu acest'a se alatura unu Avisu
 abonamentu la „Predicatoriulu“ si „Cartile satean
 romanu“, „Amiculu Familiei“ si la „Higien'a si Scól'a“.

Editoru : Iacobu Muresianu.
 Redactoru responsabilu : Dr. Aurel Muresianu
 Tipografi'a : Ioane Gött si fiu Henriou.